

- ام.آر.آی: در ام.آر.آی از یک دستگاه بزرگ با آهنربایی قوی و متصل به کامپیوتر برای تهیه عکس‌هایی حاوی جزئیات از نواحی درون بدن استفاده می‌کنند. گاهی، مواد حاجب، باعث می‌شوند نواحی غیرعادی در تصویر واضح‌تر قابل مشاهده باشند.
- آزمایش سونوگرافی: دستگاه سونوگرافی از امواج صوتی ماورای صوتی که به گوش انسان قابل شنیدن نیست استفاده می‌کند. امواج صوتی پس از برخورد با اندام‌ها مجموعه‌ای از بازتاب‌ها را (اکسو) ایجاد می‌کنند. این بازتاب‌ها تصویری (سونوگرام) از کبد و اندام‌های دیگر درون شکم را ایجاد می‌کنند. تومورها بازتاب‌هایی را ایجاد می‌کنند که با بازتابی که بافت‌های سالم تولید می‌کنند متفاوت است.

پیشگیری

سیروز کبدی باعث ایجاد جای خم روی کبد می‌شود و خطر سرطان کبد را افزایش می‌دهد. با انجام اقدامات زیر می‌توانید خطر ابتلاء به این بیماری را کاهش دهید:

- حفظ وزن مناسب: در صورتی که وزن مناسبی داشته باشید، با انتخاب یک رژیم غذایی سالم و وزش منظم آن را حفظ کنید. در صورتی که باید وزن خود را کاهش دهید، میزان کالری که هر روز مصرف می‌کنید را کاهش دهید و میزان ورزشی که انجام می‌دهید را افزایش دهید. سعی کنید هفت‌های بین ۱۰/۵ تا ۱ کیلوگرم وزن کم کنید.
- احتیاط کردن در ارتباط با استفاده از مواد شیمیایی: در هنگام استفاده از مواد شیمیایی در خانه یا در محل کار، از دستورالعمل‌هایی که روی آن‌ها درج شده پیروی کنید. شما با دریافت واکسن‌های پاتیت B می‌توانید خطر ابتلاء به آن را کاهش دهید. این واکسن بیش از ۹۰ درصد، از بزرگسالان و کودکان محافظت می‌کند. واکسن را تقریباً هر کسی حتی کودکان، سالخوردگان و افرادی که دستگاه اینمنی آسیب دیده ای دارند، می‌توانند دریافت کنند.

برای هپاتیت C هیچ واکسنی وجود ندارد، اما می‌توانید با رعایت شرایط زیر خطر ابتلاء به آن را کاهش دهید:

- از وضعیت سلامت شریک جنسی خود مطلع باشید.
- در صورت استفاده از داروهای تزریقی در ورید، از یک سوزن تمیز استفاده کنید.
- وقتی می‌خواهید خالکوبی یا سوراخ کردن گوش و امثال آن را انجام دهید، برای تهیه مواد لازم آنها به مراکز بهداشتی مراجعه کنید.

در بخش‌هایی از آسیا و آفریقا سطح آفلاتوکسین زیاد است. در ایران باید اقدامات اینمی برای محدود کردن آفلاتوکسین در مواد غذایی مصرفی انجام شود.

بیماری ذخیره‌ای آهن: گاهی سرطان کبد در افرادی که مبتلا به نوعی از بیماری هستند که منجر به ذخیره مقدار بیش از حد آهن در کبد یا سایر اندام‌ها می‌شود رخ می‌دهد.

. سیروز (Cirrhosis): سیروز بیماری خطرناکی است که هنگامی رخ می‌دهد که سلول‌های کبد آسیب دیده و به وسیله بافت جوشگاه (Scar Tissue) جایگزین شده باشد. قرار گرفتن در معرض شرایط متعدد می‌تواند منجر به سیروز شود. از جمله این موارد می‌توان به عفونت باج. سی. وی. یا اج. بی. وی، مصرف بیش از حد الکل، ذخیره بیش از حد آهن در کبد، مصرف داروهای خاص و انواع خاصی از انگل‌ها اشاره کرد.

چاقی و دیابت: تحقیقات نشان داده‌اند که چاقی و دیابت عوامل خطر مهمی در ابتلاء سرطان کبد هستند. هر چه عوامل خطر در فرد بیشتر باشد احتمال ابتلاء سرطان کبد بیشتر خواهد بود. با وجود این، بسیاری از افرادی که عوامل خطر شناخته شده را داشته‌اند به سرطان کبد مبتلا نشده‌اند.

تشخیص

اگر شما علائمی را دارید که نشانه سرطان کبد است پزشک شما می‌کوشد تا علت مشکل را پیدا کند. شاید لازم است یک یا چند مورد از این آزمون‌ها را انجام دهید.

• معاینه فیزیکی: پزشک، ناحیه شکم شما را مس می‌کند تا بررسی وضعیت کبد، طحال و سایر اندام‌های مجاور و وجود توده یا هرگونه تغییر در اندازه یا شکل در این قسمت‌ها را تشخیص دهد. علاوه بر این، پزشک شکم شما را از لحاظ به وجود آمدن آسیب (Ascites) تجمع غیر عادی آب در شکم- بررسی می‌کند. همچنین معمولاً چشم‌ها و پوست از لحاظ وجود علائم زردی معاینه می‌شوند.

• آزمایش‌های خون: برای بررسی وجود مشکل کبد از آزمایش‌های خون متعددی استفاده می‌کنند. نوعی آزمایش خون میزان آلفا-فیتوبروتین(Alpha-Fetoprotein:AFP) را تعیین می‌کند. سطح AFP بالا انسان دهنده وجود سرطان کبد است. آزمایش‌های خون دیگر، چگونگی عملکرد کبد را نشان می‌دهند.

• سی.تی.اسکن: دستگاه اشعه ایکس متصل به کامپیوتر چند عکس از جزئیات کبد و سایر اندام‌ها را گیرای خونی ناحیه شکم شما تهیه می‌کند. نوعی ماده‌ای سیمی شما تزریق می‌کنند تا کبد به خوبی در عکس‌ها قابل مشاهده باشد. احتمال دارد پزشک درسی.تی.اسکن، تومورهایی را در کبد یا نواحی دیگر درون شکم مشاهده کند.

کبد بزرگترین اندام درون شکم است و پشت دندنه‌ها در سمت راست بدن قرار دارد. کبد نقش مهمی در سالم نگه داشتن بدن دارد. مواد مضر را از خون حذف می‌کند، صفو را آنزیم‌هایی تولید می‌کند که به هضم غذا کمک می‌کند، غذا را به مواد تبدیل می‌کند که برای زنده ماندن و رشد مورد نیاز استند.

کبد خون مصرفی خود را از دو رگ دریافت می‌کند. بیشتر خون کبد از سیاهرگ پورت کبدی (Hepatic portal vein) و بقیه خون از سرخرگ کبدی (hepatic artery) وارد می‌شوند. وقتی مشخص می‌شود که سرطان دارید، طبیعی است این سؤال برایتان مطرح شود که علت به وجود آمدن این بیماری چه بوده است. پزشکان همیشه نمی‌توانند توضیح دهند که چرا بعضی از افراد به سرطان کبد مبتلا می‌شوند در حالی که افراد دیگر به این بیماری دچار نمی‌شوند. با وجود این، مشخص شده است که احتمال ابتلاء افرادی این بیماری در افرادی که احتمال ابتلاء فرد به بیماری را افزایش دهد.

عوامل خطرزا

• عفونت با ویروس هپاتیت بی (HBV) یا ویروس هپاتیت سی (HCV): معمولاً سرطان کبد سال‌ها پس از عفونت با یکی از این دو ویروس در فرد ظاهر می‌شود. این دو ویروس از طریق خون (نظیر استفاده از سرنگ مشترک) یا رابطه جنسی منتقل می‌شوند. احتمال دارد این ویروس‌ها از طریق مادری که آلوده شده به نوزاد منتقل شوند. با وجود اینکه عفونت باج. سی. وی. واج. سی. وی. نوعی بیماری واگیر است ولی سرطان کبد مسری نیست. سرطان کبد از فرد دیگر به شما منتقل نمی‌شود.

• عفونت اج. سی. وی. واج. سی. وی. گاه هیچ علامتی ندارد ولی می‌توان به وسیله آزمایش خون احتمال وجود این ویروس‌ها در بدن را بررسی کرد. در صورت وجود ویروس، پزشک درمان خاصی را پیشنهاد می‌دهد. علاوه بر این، پزشک درباره روش‌های جلوگیری از آسوده کردن افراد دیگر را بیمار صحبت خواهد کرد.

• واکسن هپاتیت B از افرادی که تاکنون به عفونت باج. سی. وی. مبتلا نشده‌اند محافظت می‌کند. پزوهشگران در تلاش برای پیدا کردن واکسنی هستند که بتوان از آن برای پیشگیری از اج. سی. وی. استفاده کرد.

• مصرف بیش از حد الکل: مصرف الکل خطر ابتلاء سرطان کبد و چند نوع سرطان دیگر را افزایش می‌دهد. خطر با توجه به مقدار مصرف الکل افزایش می‌یابد.

• آفلاتوکسین (Aflatoxin): گاهی سرطان کبد به وسیله آفلاتوکسین- ماده‌ای سیمی که انواع خاصی از کپک‌ها تولید می‌کنند- ایجاد می‌شود. آفلاتوکسین روی بادام زمینی، ذرت و سایر حبوبات و دانه‌ها تشکیل می‌شود.

آگاهی از سرطان کبد

علائم هشداردهنده

سرطان کبد زودهنگام معمولاً علامتی ندارد. هنگامی که سرطان رشد می‌کند، یک یا چند مورد از

این علائم رایج در بیمار مشاهده می‌شود:

- درد بالای شکم در سمت راست
- توده یا احساس سنگینی در بخش فوقانی شکم
- ورم شکم (نفخ)
- کاهش اشتها و احساس سیری زودرس
- کاهش وزن بدون دلیل
- ضعف یا احساس خستگی شدید
- حالت تهوع و استفراغ
- زرد شدن پوست و چشم‌ها، مدفوع کمرنگ، و ادرار تیره ناشی از زردی (برقان)
- تب

این علائم به دلیل سرطان کبد یا مشکلات دیگر به وجود می‌آیند. در صورت مشاهده هر یک از این علائم به سرعت پزشک خود را مطلع کنید تا مشکل شما در سریع ترین زمان ممکن مشخص و درمان شود.

ویروس هپاتیت ب احتماً بتابه سرطان کبد را افزایش می‌دهد.

دفتر مرکزی

فرمانیه (شهید لواسانی)، خیابان شهید جباریان (فروردين)

کوچه مسجدی، کوچه مرمری، بلاک ۱۳

تلفن و نمابر: ۰۹۰۸۷۹۷-۷۵۴۰-۲۲۰

دفتر بیمارستان

میدان تجریش، بیمارستان شهدای تجریش

ساختمان رادیوتراپی و آنکولوزی، طبقه دوم

تلفن: ۰۹۰۰۹۹۰۰، نمابر: ۰۲۰۴۰-۰۷۰۰

حمایت از طریق پرداخت با تلفن همراه: *۱۸# *۷*۷۳۳*

ویرایش سال ۱۳۹۶